

Nội ám ảnh mọi nhà Trung Quốc hiện nay là nước ngọt, nguồn tài nguyên thiên nhiên cần thiết để duy trì sự sống nhưng đang ngày càng khan hiếm và đe dọa tương lai của kinh tế khu vực châu Á. Trung Quốc đang tìm cách để kiểm soát thông qua nguồn bằng cách nặn các dòng chảy qua biên giới qua các con đập và những cấu trúc hạ tầng khác.

Trong khi công nghệ quốc tế vẫn đang theo dõi các hoạt động tái vi phạm của Trung Quốc ở khu vực Biển Đông đang tranh chấp, Bắc Kinh lại đang thổi lộng lòng tự

trung vào các vùng nước khác, nơi có những con sông bắt nguồn từ lãnh thổ do Trung Quốc kiểm soát như Tây Tạng và chảy qua các quốc gia láng giềng. Đây là một phần trong chiến lược lớn hơn của Trung Quốc nhằm vẽ vết các nguồn tài nguyên thiên nhiên. Nơi ám ảnh mới của Trung Quốc hiện nay là nước ngọt, nguồn tài nguyên thiên nhiên cần thiết để duy trì sự sống nhưng đang ngày càng khan hiếm và đe dọa tồn tại của kinh tế khu vực châu Á.

Với việc xây dựng các đập nước lớn trên các con sông quốc tế, Trung Quốc đang mua nước lợi các dòng chảy qua biên giới tự nhiên (với các nước láng giềng). Trong số những con sông mà họ nắm giữ có sông Mekong, tuyến đường thủy huyết mạch của khu vực Đông Nam Á, và sông Brahmaputra, nguồn sống của Bangladesh và vùng Đông Bắc Ấn Độ. Với nền kinh tế "khát tài nguyên" như trên thế giới, Trung Quốc đã phải tăng tốc để chiếm đoạt các nguồn tài nguyên thiên nhiên. Với việc nguồn tài nguyên thiết yếu như là nước ngọt, họ đang tìm cách để kiểm soát những nguồn bằng cách nắm các dòng chảy qua biên giới qua các con đập và những cấu trúc hạ tầng khác.

Cũng giống như các quốc gia Vùng Vịnh ngửi trên kho dầu trữ dầu và khí đốt khổng lồ, Trung Quốc kiểm soát nguồn tài nguyên nước bao la xuyên quốc gia. Bằng cách chiếm "tháp nước" của châu Á là Cao nguyên Tây Tạng năm 1951, họ đã giành được quyền kiểm soát hoàn toàn đối với khu vực đầu nguồn của hạ tầng các con sông lớn ở châu Á. Những hành động của họ trong những năm gần đây nhằm thiết lập ảnh hưởng đối với các nước láng giềng ở khu vực hạ nguồn của các con sông trên. Ví dụ như, Trung Quốc đã xây dựng 8 đập lớn trên sông Mekong ngay trước khi dòng sông này chảy vào lãnh thổ nước khác, và họ đang xây hoặc quy hoạch xây thêm 20 con đập khác. Những đập này cho phép Trung Quốc kiểm soát lưu lượng nước và các trầm tích giàu khoáng chất dinh dưỡng cần thiết cho cuộc sống của 60 triệu người ở khu vực Đông Nam Á. Với quyền lực của mình, Bắc Kinh đã tự chủ tham gia hiệp ước của Ủy ban sông Mekong và thay vào đó đã thu hút các quốc gia hạ nguồn để bắt đầu tham gia sáng kiến Hợp tác Lan Thương-Mekong do họ đưa ra, vốn thiết lập các quy tắc ràng buộc.

Chính sách đôn phụng từng tấc của Trung Quốc đã làm gia tăng những căng thẳng liên quan tới nguồn nước với Ấn Độ, quốc gia có nhiều con sông quan trọng bắt nguồn từ Tây Tạng. Năm 2017, Trung Quốc đã vi phạm 2 hiệp định song phương có tính ràng buộc về mặt pháp lý, khi tự chủ cung cấp các dữ liệu thủy văn cho Ấn Độ, tăng cường biện pháp và khí hóa để chia sẻ các dữ liệu về lưu lượng các con sông ở thượng nguồn. Việc tự chủ cung cấp dữ liệu đáng nghi để tránh phát hiện Ấn Độ đã tẩy chay Hội nghị cấp cao Vòng đai và Con đường đi ra từ Trung Quốc cũng như cuộc xung đột ở biên giới hai mùa Hè năm ngoái ở khu vực Cao nguyên Doklam

thuộc Himalaya.

Năm ngoái, hiện tượng thời tiết gió mùa trên sông Brahmaputra đã gây ra trận lũ lụt lịch sử, gây thiệt hại lớn về người và của, đặc biệt là bang Assam của Ấn Độ. Những mất mát về người đã có thể giảm bớt nếu Trung Quốc không tiếp tục cung cấp dữ liệu giúp hệ thống cảnh báo sớm lũ lụt của Ấn Độ hoạt động hiệu quả hơn. Trong khi Bắc Kinh vẫn chần chừ cho biết liệu họ có tiếp tục chia sẻ dữ liệu trong năm nay hay không, thì một vấn đề quan trọng mới lại bắt nguồn lên trong quan hệ với Ấn Độ - đó là việc nước của sông Siang - con sông huyết mạch thuộc hệ thống sông Brahmaputra - bắt nguồn từ nên ô nhiễm và vấn đề khi dòng nước từ Tây Tạng bắt đầu chảy vào Ấn Độ. Vấn đề này đã làm gia tăng mối lo ngại ở khu vực hạ nguồn của Ấn Độ và các nước khác về việc các hoạt động của Trung Quốc ở thượng nguồn có thể đe dọa sức khỏe hệ sinh thái của các con sông ở biên giới theo cách đã làm ô nhiễm các con sông ở Trung Quốc, bao gồm cả sông Hoàng Hà - cái nôi của nền văn minh Trung Hoa. Sau nhiều tuần im lặng về sự ô nhiễm của sông Siang, ngày 27/12/2017, Bắc Kinh đã tuyên bố rằng một trận động đất xảy ra tại Đông Nam Tây Tạng hội tụ vào tháng 11/2017 "có thể đã dẫn đến hiện tượng đặc biệt" ở con sông này. Tuy nhiên, dòng chảy của sông Siang, một trong những con sông lâu đời nhất trên thế giới, đã biến thành màu xám đen trước khi trận động đất xảy ra.

Trung Quốc đã tiến hành các hoạt động khai thác mỏ và xây đập lớn ở Đông Nam Tây Tạng. Cao nguyên Tây Tạng vẫn rất giàu tài nguyên nước và khoáng sản. Trong khi âm thầm triển khai một loạt dự án thủy điện ở Tây Tạng, điều có thể ảnh hưởng đến chất lượng và số lượng lưu lượng nước từ thượng nguồn chảy xuống khu vực phía Nam và Đông Nam châu Á, Trung Quốc dường như cũng đang hào hứng với ý tưởng đổi hệ thống hệ thống sông Brahmaputra ở thượng nguồn. Một cuốn sách xuất bản năm 2005 đã cảnh báo cho việc nên lập dòng chảy của sông Brahmaputra tại trung tâm khu vực phía lưu của sông Dzunggar. Mọi đây, một tờ báo của Hồng Kông cho biết Trung Quốc đang có kế hoạch chuyển hướng dòng chảy của sông Brahmaputra đến Tân Cương bằng cách xây dựng đường hầm dài nhất thế giới. Bắc Kinh đã phớt lờ những điều này, thậm chí như Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình hội năm 2015 đã từng bác bỏ việc Trung Quốc có bất cứ ý định nào về việc biến 7 triệu nhân dân ở Biện Độ thành các công nhân quân sự.

Hơn một nửa số đập lớn trên thế giới hiện nay là ở Trung Quốc. Họ đánh lừa hệ thống sự chú ý (của quốc tế) khi việc họ tiếp tục xây đập ở Tibet và tiếp tục tham gia hiệp ước chia sẻ nguồn nước với các nước láng giềng, Trung Quốc đã rất hào hứng tuyên bố về các hiệp định chia sẻ dữ liệu thủy văn của họ. Tuy nhiên, năm 2017, Trung Quốc đã cho thấy rằng họ có thể vì phạm những hiệp định đó nếu muốn. Trên thực tế, việc tiếp tục cung cấp các dữ liệu thủy văn cho Ấn Độ cho thấy Trung Quốc đang

Sơ đồng nguồn nước xuyên biên giới như một công cụ ngoại giao công chúng. Chúng hiện như chính sách địn phđng mang tính thách thức của Trung Quốc khđng đđnh một đđu rđng đđ hoàn thành một đđ án xây đđp lđn, hđ đđ ngđt dòng chđy của sông Xiabuqu - một nhánh thuđc sông Brahmaputra, hđi năm 2016 và hiđn đđng biđn một nhánh sông khác là sông Lhasa, thành một lođt hđ nhân tđo.

Nguyên nhân của tình trđng ô nhiễm ở sông Siang chđ có thđ đđc làm rõ nếu Trung Quốc đđng ý tham gia một cuộc đđu tra chung với phía đn đđ, bao gđm một cuộc khđo sát khoa hđc với các khu vực thđđng nguồn của sông này ở Tây Tđng. Đó là cách duy nhđt đđ tìm hiđu ngđn nguồn của tình trđng ô nhiễm này đđng giđt chđt sự sđng đđi nước của sông Siang.

Đđng nhđm lđn: Trung Quốc, bđng cách tđng công kiđm soát đđi với các nguồn tài nguyên nước xuyên biên giới thông qua các công trình thủy đđn, đđng lôi kéo các nước láng giđng ở khu vực ven sông vào các cuộc chđi đđa chính trđ "đđc đn cđ, ngđ vđ khđng" trong các vđn đđ liên quan đđn tài nguyên nước. Trong khi âm thầm tiến hành các cuộc chiến tranh nước, Trung Quốc cđ tuân theo nguyên tđc trung tâm của nhà lý luận quân sự nđi tđng trong lđch sử Trung Quốc Tôn Tđ - "tđt cđ các cuộc chiến tranh đđu đđa trên sự đđi trá".

Theo “ [The globe and mail](#) ”

Vđ Hiđn (gt)